

M
A
R
I
J
E
S
I
A
K

Villancicos de NAVIDAD

(EN VASCUENCE)
Como se cantan en GUERNICA y sus alrededores

GABONETARAKO KANTAK

GERNIKA-n
eta
Albo-errietan
kantétan
diran lez

Librería Gaubeca
Guernica
1951

Estos «Villancicos de Navidad» han sido recopilados por Víctor de Gaubeca y Duo. Se agradecerá la aportación de aquellos que no figuran en estas páginas, siempre que sean tradicionalmente populares, con objeto de editarlos en una publicación más amplia con sus correspondientes melodías.

GUERNICA

Editorial Victor de Gaubeca

1 9 5 1

IMPRENTA DE GAUBECA

MARIJESIAK

Conserva la Villa de Guernica sus múltiples costumbres peculiares para festejar con algo de simbolismo los meses y, casi todas las semanas del año, así resultan sus fiestas a cada cual más resonantes en las diferentes épocas, pero ninguna tan sugestiva como la que se practica durante el mes de Diciembre, para conmemorar el nacimiento del Niño Dios, el misterio más inefable y conmovedor de la Cristiandad.

Y los guerniqueses, para celebrar este sublime acontecimiento, se prestan, año tras año, a glorificar con un Novenario sumamente original y la efectúa un grupo de genuinos guerniqueses, con el nombre hereditario de MARIJESIAK, que como representación del pueblo se brindan a proseguir la tradición.

Principia este piadoso ejercicio el día **16** de Diciembre, y para las **4** de la madrugada, los componentes de MARIJESIAK, se congregan en el atrio de «Andra-Mari» de Guernica, y de frente al tabernáculo, todos de rodillas, entonan la primera salutación a Jesús Sacramentado, con la estrofa:

**Sakramentu Santu Jauna — Zelabradu zanian,
Yzena imiñi deutse — Jesus Salvadoria.**

Igualmente, delante de la iglesia de Santa Clara y capilla del Asilo Calzada, elevan de la misma forma, la salutación Sacramental y, los matinales cantores, siguen su trayectoria por todas las calles y arrabales de la Villa Foral, entonando en sonoras melodías los Villancicos que la posteridad legó a Guernica.

— 1 —

JESUS-EN JAYOTZERAKO GABON-KANTAK LENENGO LAU EGUNETARAKO

1. Abendu santu onéstan Kristoren jayotzia, kontentuaren andiz gustiok poz-gaitian. <i>Maria, Jose, Jesus, Mariä.</i> 2. Adan formatu zan lenengo lurrian, pekatu egin eban Paradiso eternalian. <i>Maria...</i> 3. Linboan egozan deyez bost milla urtian, Jauna Zérutik lurrera jatzi daitean. <i>Maria...</i> 4. Erabagi izan zan Trinidadetako altuan, bear zala bidaldu lurrera Aingerua. <i>Maria...</i>	5. Bear zala bidaldu lurrera Aingerua, erremediatzeko Adanen pekatua. <i>Maria...</i> 6. Marabilla andi bat Zerugoitik lurrera, konsebidua izan zala Zeruko Erregiña.. <i>Maria...</i> 7. Eguzki dibinala gaubaren - gaberdian, etorri zan mundura gizonaren antzian. <i>Maria...</i> 8. Trinidade altuko bigarren Personia, transformaturik dago Belen-go Portalian. <i>Maria...</i>

9. Edegi dírade Zeruan
ate diámantezkuak,
arexekin batera
bentana ixarrezuak.

Maria...

10. Nabegadua izan zan
bederatzi illabetian,
mundu onetako
ichasuaren galian.

Maria...

11. Ez dator gizonetatik
ez gizonaren obratik,
elejidurik eguna
eternidadetik.

Maria...

12. Gizonik ez dotezagun
jurraren ganiañ,
egiñik daükat voto
ni jayo nintzanian.

Maria...

13. Espíritu Santo Jaunak
emonik argia,
beti konsebidua
izan da garbia.

Maria...

14. Ez daükat nik errurik
Ni banaz mirabea,
Jaunak ordenatu dau
ni onela izatea.

Maria...

15. Eguzkia nola dagoan
kristalaren artetik,
Semia jayo dala
Amaren sabeiak.

Maria...

16. Kristalian argia
bezela pasatu,
egini-da gero bere
Dontzella gelditu.

Maria...

17. Nor da emen mensajerua
San Gabriel Aingerua,
egingo dabena ondo
Jaunaren agindua.

Maria...

18. Josepe dichosua
au da denporia,
Zeugandik jayoteko
Jesus Salbagillia.

Maria...

19. Otzaren ikaraz dabil
jayo dan infantia,
bere Amak dirautso:
—ixi, ene Semia.

Maria...

20. Astua eta idia
daükaz aldamenian,
arnasaz berotzeko
ostutene danian.

Maria...

21. Astua eta idia
jaten egon zanian,
seña eukela
biyaren bitartean.

Maria...

22. Astuak arrantzia,
idiak arnasia,
alan berotzen eben
jayo dan infantia.

Maria...

23. Iru Erregue Maguak
ain bide luzian,
mirari ain aundiz
alkartu zirian.

Maria...

24. Iru Erregue Maguak
ain bide luzian,
bakochak eroyela
beren presentiak.

Maria...

25. Iru Erregue Maguak
ain bide luzian,
Ostatua artu eben
ain eche probian.

Maria...

26. Belengo portalera
eldu ziriarean,
ango zaldiaren otzak
espantatu zeukian.

Maria...

27. Seña adoratzera
iru Erregue emen,
ikusírik probezan
arritu ziraden.

Maria...

28. Erregaluak bere
ezarri zituen,
urria, intzentza.
mirra, irugarren.

Maria...

29. Gasparrek intzentsua
Melchorrek urria,
Baltasarrek eroyan
mirra preziosua.

Maria...

30. Erodesek esan eutsen
Erreguiari gabian,
emendik zatozela
ni bere juan neitean.

Maria...

31. Erodes koitadua
burlatu zaitue,
Erreguiak juan dira
zeu ikusi bague.

Maria...

32. Erodes erregua
faltso traidoria,
zeren damu eban
Kristoren jayotzia.

Maria...

BESTE LAU EGUNETAN KANTATEKUAK

41. Bi-lio-xik Gu-za-goz be-re e- Iza-ra Zu po- bri-a
42. Ma-ri- a Birji-ni-a a-de-gi zu a- ti-a.
Ze-ro-an jo-si-rik da- gn Zu-ne-za-ho e-rra pi- o Je-su- Kris-to
I-ku-sl aigun- a-fin Ze-ru-e-ta-kO U- mi- a Je-su- Kris-to
A-do-ra-tzen za- tu : gu Ja-su-Kris-to.
A-do-ra-tzen za- tu : gu Je-su-Kris-to.

33. Mendian egozala
jaboten ganaduak
agertutene yakozan
Zerutik Aingeruak.

*Jesukristo! ay! qué bonito
buen Niño, / Jesukristo!*

*Jesukristo,
adoratzen zaifut,
Jesukristo.*

34. Corrían los pastores
dejando al ganado
quedaban grandes voces
Jesús sea adorado.

Jesukristo...

35. Chit egun dichosua
dogu Egun-barria,
Zegaitikan dan Jesus
gugana etorria.

Jesukristo...

36. ¡Ay! ze konsuelua
orain daukagun
Jaungoikoaren Semia
etorri da lagun.

Jesukristo...

37. Gustiok biar dogu
era-onian jarri,
graziak emoteko
gaur Jayo-danari.

Jesukristo...

38. Erakutsi bear dau
zereguin biogun,
Beraren alabantzak
kantatu dagigun.

Jesukristo...

39. Jose emon dautse
Maria-ri esposo
biak izan daitezan
Jesusen guraso.

Jesukristo...

40. Karguan jarri dira
Jose eta Maria,
Amparatzeko Seme
estimagarria.

Jesukristo...

41. Birjiña arritu zan
agur egin eutsenian,
onelako mensaja
Nok ete leukian.

Jesukristo...

42. Agur dontzellia,
graziaz betia,
Zeure izena dozu
Maria Birjiña.

Jesukristo...

43. Dontzella galat-ori
orbanik bagia,
Zeure izena dozu
Maria Birjiña.

Jesukristo...

44. Arkangel San Gabriel
Anunziatoria,
ez-gaizuz espantau
ain gente umildia.

Jesukristo...

45. Dempora desiadua
etorri zanian,
laster gara eldu
Kristo-ren echian.

Jesukristo...

46. Josepe-k dirautso
Maria Birjiñari,
noiz agertuko daben
Esperantza geure ori.

Jesukristo...

47. Biak Belén-era
dira zuzendu,
ara eldu ziranian
ostatuaren itandu.

Jesukristo...

48. Eskape echechu baten
dagoz atiak joten,
gizona bentanara
chito nekez ürteten.

Jesukristo...

49. Gizonak bentanatik
baj dautse erantzuten,
—nor da ordu onetan
gure atiak joten?

Jesukristo...

50. Nor, eta nor bizi da
echechu zar orretan?
Nor eta zer gura zenduke
Jaunaren ordu onetan?

Jesukristo...

51. Ara or echechu zar bat
uriaren ertzean,
aberiak eta baño
ez dira sartzen barruan.

Jesukristo...

52. Suchu bat egitén asi
kortachu basterrian,
aixiak eta otzak
lenera eroyan.

Jesukristo...

53. Seiña billoixik dago
lur otzaren ganian,
Amia belauniko
negarrez aurrian.

Jesukristo...

54. Billoixik bazagóz bere
etzara Zeu probia,
Zeruetan josirik dago
Zeuretzako erropia.

Jesukristo...

55. Bedarrak burazpitzat
ogetzat askachoa,
aurrian belauniko
Bere ama umildia.

Jesukristo...

56. Pobresan izan ba-da
Jesusen jayotza,
batetik edurtzia
ta bestetik ixotza.

Jesukristo...

57. Amiak artu eban
Semia besuetan,
Semia eta Jaungoikua
ebazan adoretan.

Jesukristo...

58. Jose eta Maria
euren Semechuagaz,
duaz Belen-era
beteten legiagaz.

Jesukristo...

59. Obligaziño barik
Legia betetutene,
guri erakustiarren
Zerua irabasten.

Jesukristo...

60. Ara gura ba-dozu
ortixeek dago bidia,
zuzena bai-dalako
Kristoren Legia.

Jesukristo...

61. Arantzaren arteko
jayo zanian,
kulpa originala
mancha bagia.

Jesukristo...

62. Seme Jauna daukela
urre aurki eder baten,
Bere Ama belauniko,
aurrian adoraten.

Jesukristo...

63. Sakramentu Santu Jauna
zelebradu zanian,
ixena imiñi eutsen
Jesus Salbadoria.

Jesukristo...

64. Emen esan ba-dogu
berbarik deungaro,
Eleiz-Ama Santia
parka eske nayago.

Jesukristo...

AZKEN ENGO EGUNERAKO

Na-za-re-ta-ko e-lei-zan da-go Da-ma
e-der bat ja-rri-rik Na-za-re-ta-ko e-lei-zan
da-go Da-ma e-der bat ja-rri-rik i-ze-
na-be-re Ma-ri-a day-ko on-do grazi-a be-te-
rik ta bart Be-le-nen ta bart Be-le-nen ja-yo da Je-sus Na-za-re-

65. Ogueta laugarrena
dogu Abenduan,
deseõ guenduana
logradu guenduan.

*Bai, Belenen
eta bart, Belenen
jayo da
Jesus Nazaret.*

66. Gabeko amabiak
jo daben orduan,
gure Salbadoria
jayo da munduan.

Bai, Belenen...

67. Belengo portalian
estalpe batian,
jayo da Jesus ona
ganaduen artian.

Bai, Belenen...

68. Belengo urian
gabon gabaren erdian,
Birjiña Santisimia dago
consolaziño aundian.

Bai, Belenen...

— 8 —

69. Mundu gustia dago gaur gozoz beterik, Semia jayo dalako mancha bagarik.

Bai, Belenen...

70. Goikō mendietatik pastoriak datozi, esanik aingeruakaz jayo dala Jesus.

Bai, Belenen...

71. Pastore Santo Birtuosuak baliau zakiguz gaur emen bart arratzian zer pasatu dan konta dagigun Belenen.

Bai, Belenen...

72. Korraletako ardiak bere jantzan ebiltzan orduan, geure Salvadoria jayo dalako munduan.

Bai, Belenen...

73. Jesus Divino, gaubaren otza jausten dan iñetasiye, erloju bien erdian ionelan ba-du ilda ganadu gustiye.

Bai, Belenen...

74. Ortixek gora niñoyela ospitalechu zar baten, aita San Josepe topatu neban astochua chalmatzen.

Bai, Belenen...

75. Nazaretako tenpluan dago dama eder bat jarririk, ixena bere Maria dauka ondo graziaz beterik.

Bai, Belenen...

76. Gura dañnak kantatu Jesusen alabantzak, emen dagozan lez gogo-gogotik kantau.

Bai, Belenen...

Gernika-n. Gaubeka Liburu-egilea,

GABON - KANTA ZARRAK

Sukaldian Kantatekuak

APARI AURREKUA

Ator, ator mutil echera!
Gastaña zimelak jatera;
Gabon - gaba ospatuteko
Aitaren ta Amaren onduan,
Ikusiko dok Aita barrek
Ama, be, prez - atsegina,
Eragiyok, mutil,
Aurreko danbolin orri;
Gastañak erre - artian,
Chi - pli, cha - pla, pun,
Gabon - gaba pozik
Igaro daigun.

APARI OSTEKUA

Gabon - gabean oituten dogu
Gustiyok apari ona:
Besigu, lebatz, makallau - saltza,
Bakochak berak al - dauna.
Gero churrun plin - plan,
Ardau ta paitarra,
Katubak artu - ta
Zabu - zabuka.